

Hudební události pražského klášteřa alžbětinek v roce 1776

JAKUB MICHL

Řád alžbětinek se v Čechách datuje od roku 1719. Přestože jeho činnost byla výhradně zaměřena na provoz špitálů a pomoc potřebným, jeho odkaz je pro českou hudební historii významný množstvím dochovaných hudebních pramenů, včetně relativně kompletní sbírky hudebnin z pražského novoměstského konventu, obsahující hodnotný soubor předjosefínského repertoáru. Tato studie přináší ilustraci slavnostních událostí doprovázených hudbou, které se v konventu konaly před 240 lety v souvislosti s oslavou dvojitého padesátého výročí: profese někdejší matky představené M. Deodaty a položení základního kamene klášterní budovy.¹

Marie Deodata a Presentatione B. V. Mariae OSE byla matkou představenou v období 1769 až do své smrti 11. května 1778.² Narodila se ve slezských Kostomłotech (něm. Kostenblut) v rodině svobodného pána von Klausnitz, pokřtěná jako Anna Justina kolem roku 1706. Ve svých devatenácti letech odešla do Prahy, kde zasvětila život službě potřebným v klášteře alžbětinek.³ Na svátek Obětování P. Marie dne 21. listopadu 1725 oblékla řádové roucho, roku následujícího složila profesi.⁴ Nejprve v rámci společenství vykonávala různé drobné činnosti, časem funkci kostelnice (Sakristanerin), správkyně domu (Hausverwalterin),⁵ později prokurátorky (Procuratorin 1758–1766), tajemnice (Discretin 1766) a nakonec vikářky (Vicarin 1768).⁶ Matkou představenou se stala ve svých šedesáti třech letech. Obzvláštní oblibu získala za svůj statečný a rozhodný postoj v období neúrody a hladomoru v letech 1770–1771.⁷

1) SCHAEFFNER, Johann Andreas: *Geschichte des Ordens und der Heilanstalt der Elisabethiner-Klosterfrauen in Prag*, Fürsterzbischöfliche Buchdruckerei, Prag 1845 (dále jen SCHAEFFNER), s. 46.

2) SCHAEFFNER, s. 76.

3) KRAMMER, Michael: *Rede von dem himmlischen Segen über das dreyfache Opfer der geistlichen Ordensgelübde da die hochwürdige ... Frau Maria Deodata a Praesentatione B. V. Mariae des Ordens der heil. Elisabeth unter der dritten Regel des seraphischen Vaters Francisci ... Oberinn, nach glücklich hinterlegten fünfzig Jahren von der ersten feyerlichen Ordensprofession die zweyte ablegte*, Prag bey Felician Mangold und Sohn 1776 (dále jen KRAMMER), s. 9–10.

4) KRAMMER, s. 6.

5) Tamtéž, s. 11.

6) Tamtéž, s. 13.

7) SCHAEFFNER, s. 73.

M. Deodata měla jistě velmi pozitivní vztah k hudbě. Financovala stavbu obou varhan v kostele⁸ a za období jejího úřadu lze potvrdit rostoucí kvantitu zdejších hudebních aktivit. Na oslavu její druhé profese roku 1776 byla provedena gratulační kantáta na libreto exjezuity Rocha Elingera SJ, zhudebněné řadovou sestrou a kapelnicí místního kůru Marií Julianou, a českobudějovický kantor Jáchym Štěpanovský věnoval M. Deodatě k profesi slavnostní mši.⁹ V témže roce se uskutečnilo oratorium *Der verlorne Sohn* od cisterciáka Emiliána Rickerta OCist.

Emilián Rickert: *Der verlorne Sohn*

Klášter alžbětinek se do oratorních a pašijových produkcí zapojil nejpozději po polovině 18. století. V hudební sbírce se dochovalo anonymní *Oratorium passionis*,¹⁰ datované 1754, a opis Zechnerova *Oratoria De Passione Domini*, pořízený roku 1762.¹¹

Do této tradice lze jistě zařadit i uvedení oratoria *Der verlorne Sohn* od cisterciáckého skladatele Emiliána Rickerta, pro kteroužto příležitost bylo vytištěno libreto s německým textem.¹² Zdá se, že téma ztraceného syna bylo v Praze 18. století oblíbeným námětem oratorních produkcí.¹³

Podle Dlabáče byl Rickert „ein Organist und Chorregens aus dem Zisterzienser Stift Königssaal unweit Prag, 1781–1784“.¹⁴ Dlabáč evidentně znal tisk libreta, protože v hesle

8) Konventní účty uvádějí částky a některé práce jak na varhanách v kostele, tak na novém pozitivu v kapli sv. Tekly, které M. Deodata zaplatila ze svého kapitálu: *CONVENTS Wirtschaffts- und Tagliches Außgaab: Buch. So angefangen den 1ten Jenner Anno 1770*, Národní archiv Praha, fond Alžbětinky Praha, číslo fondu 32 (dále jen NA Alžbětinky), sign. Alž 42: „NB: den 19. May [1773] ist ein Neues Positiv in die S: Thecla Capell | auf gestellt worden. Der orgl Macher hat d. alte Positiv | Vor 30. fl. angenohmen, 70. fl. am bahren Empfangen, also | Gekost 100. fl. der Staffirer 40. fl. der Bildhauer 16. fl. | so die Würdige Mutter Fr: M: Deodata Von ihren | Deposito bezahlet.“ Tamtéž: „Den 14. dito [May 1775] ist die Neue orgl auf den | Chor |: darzu die Pfeiffen von der alten | gekommen :| verfertight worden; dem | Orgl macher vor die Neue arbeit darbey 200. [fl.] | dem staffirer 90. [fl.] | Vor Bild hauer arbeit darbey 21. [fl.] | dem Schlosser 6. [fl.] | Facit 317. [fl.] | ((pod výše uvedeným údajem přelepený a přepsaný text:) worden, der Orgel macher Bekommen 200. [fl.] | der staffirer 90. [fl.] | Welches Beyde die Frau Maria Deodata | alß unßer Hertzliebste Würdige Mutter | mit Ihren ersparten angebund gelden | bezahlt. ferners ist gekomen vor die | bild hauer Arbeit darauff 21. [fl.]) | [nová strana:] So unßer Hertzliebste Würdige Mutter Mra | Deodata zu ein Geistl: angedencken von | ihren erfahrten angebünd gelden bezahlt“.

9) Klášter alžbětinek, Na Slupi 448/6, Praha-Nové Město – Hudební sbírka (dále jen CZ-Ppmb), sign. L A 243. Hudební sbírka pražských alžbětinek byla v 50. letech minulého století zkonfiskována a uložena v Národním muzeu. Část této sbírky se stala předmětem restitučního řízení a v roce 2016 byla z NM-ČMH navráćena do kláštera Na Slupi: tyto hudebniny mají podle katalogu RISM přiřazenu siglu CZ-Ppmb a takto jsou zde citovány. Zbývající hudebniny, které zůstaly v NM-ČMH, uvozuje sigla CZ-Pnm.

10) CZ-Ppmb, sign. L A 22.

11) CZ-Ppmb, sign. L A 23.

12) CZ-Ppmb, sign. L A 103.

13) Nejstarším známým provedením je Sehlingovo oratorium u barnabitů v Praze roku 1739, anonymní oratorium u milosrdných bratřích roku 1742, v polovině 18. století též u karmelitánů a v roce 1750 oratorium od Carola Francesca Caesarinioho u Sv. Mikuláše na Malé Straně. Mimo Prahu byl rozšířen též *Filius prodigus* od Františka Xavera Brixioho. Více viz KAMPER, Otakar: *Hudební Praha 18. věku*, Praha 1936, s. 153–178, 243–253. FREEMANOVÁ, Michaela: *Oratorium v Czechach, na Morawach i v Morawskiej czesci Slaska w XVII-XLIX wieku*, in: Wokalistika i pedagogika wokalna, Tom IV, Wroclaw 2005, s. 219–228.

14) DLBACZ, Bohumír Jan: *Allgemeines historisches Künstler-Lexikon für Böhmen und zum Theil auch für Mähren und Schlesien*, Theil II, Prag 1815, s. 578.

uvádí právě toto dílo a detaily z jeho titulní strany. Jelikož byl klášter Zbraslav zrušen roku 1784 během josefínských reforem, s ním jsou ztraceny i prameny související se zbraslavským klášterním kůrem a nebude jednoduché o této osobnosti dohledat podrobnější informace.¹⁵ Z Rickertovy skladatelské činnosti se dochovalo několik dalších titulů, jakým je *VI Divertissement*, op. 1, vydaný tiskem roku 1780,¹⁶ árie *Quando saprai chi sono* Metastasiovy *Didone abbandonata*,¹⁷ mše C dur ve strahovské sbírce,¹⁸ řada instrumentálních symfonií z kláštera v Oseku¹⁹ a *Te Deum* v klášteře alžbětinek.²⁰

Z titulu libreta je patrné, že Rickertův *Ztracený syn* byl proveden při Božím hrobu u novoměstských alžbětinek na Bílou sobotu dne 5. dubna 1776, lze tedy v tomto případě mluvit o sepelcru:

Der | in Abgrund alles Elends | versenkte zum Vater zurück kehrende | verlorne Sohn, | in einem musicalischen Oratorio vorgestellt | bey dem heiligen Grabe unsers Herrn | in der Kirche | der wohlwürdigen, geistlichen Jungfrauen | des heiligen Elisabethinerordens, unter der drit- | ten Regel St. Francisci Seraphici | in der königl. Neustadt Prag | bey Slupp den 5ten Aprilmonath 1776 um 4. Uhr. | Verfasset, und auch die Musik componiret, | von dem wohlehrwürdigen in Gott geistlichen und virtuosen | Herrn P. Aemiliano Rickert, | des jederzeit befreytten heiligen Cisterciensordens Professen, in dem löbl. Stift, | und Kloster – Königssaal. | PRAG | gedruckt bey Sophia Johanna verwittweten Clauserinn, königl. Hofbuchdrucke- | rinn, durch Mathias Glaß, Factor.

Bílé sobotě odpovídá i postní obsazení hudebních nástrojů: dvoje housle, dvoje violy, violoncello a cembalo, tj. namísto varhan, bez dechových nástrojů. (Další důvod k užití cembala místo varhan byl praktický, totiž absence mobilního varhanního pozitivu.) Postavy účinkují tři: „Die göttliche Einsprechung“ (Soprano), „Der verlorne Sohn“ (Alto), „Der Vater“ (Tenore).²¹ Strukturu díla tvoří řetězec recitativů a árií se závěrečným sborem (Sohn:

15) Gracian Černušák uvádí tytéž informace přejaté z Dlabáče, Troldy a Eitnera, viz: *Československý hudební slovník osob a institucí II*, red. Gracian Černušák, Bohumír Štědroň, Zdenko Nováček, Praha 1965, s. 421: „Rickert Emilian, řádový skladatel, cisterciák na Zbraslavi, kde byl varhaníkem a řed. kůru (1781–84). Vedle vydaných *VI Divertissement* op. 1 (tria 1780), jež uvádí QL, zachovalo se v Praze u alžbětinek na Slupi oratorium *Der verlorene Sohn* (1776) a 1 Tedeum (Trolda pro PHS II).“

16) Aemilius Rickert: *VI Divertissement*, op. 1, Hummel, Berlin 1780. Týž: [Šest *divertiment*] *Six Divertimenti a Duoi Violini e Basso*, da Emiliano Rickert, opera 1. Rukopis datovaný 1789 a uložený v Murberget Länsmuseet Västerorrland, Härnösand (S-HÅ, bez signatury), RISM ID no. 190007022.

17) Aemilius Rickert: *Quando saprai chi sono in A major*; Aria in A | â | Soprano Solo | Violino Primo et Secundo | Cornu Primo et Secundo | Viola è Basso | Del: Sig: Rickert, Katholisches Pfarramt, Bibliothek, Ebrach (D-EB, bez signatury), RISM ID no. 450004112.

18) Aemilius Rickert: [Mše C dur] *Sacrum in C | a | IV. Vocibus*, | Violinis II^{bus}, | Obois II, | Clarinis II^{bus}, | Altoviola | con | Organo. | Labore Pat: Aemiliani Rickert. Opis Cajetan Joannes Siegl, uložen v Praze, Národní muzeum – České muzeum hudby (dále jen CZ-Pnm), sign. XLVI F 73, RISM ID no. 550040769.

19) CZ-Pnm, sign. XXXII A 355, 356, 365, 366, 367, 368, 369, 425, 426, 427, 431, 432, 433, 487, 488, 489, 490.

20) CZ-Ppmb, sign. L B 17.

21) Titul obalu hudebních partů se nachází pod touž signaturou: Oratorium | a | Soprano, Alto, Tenore | Due Violini | Due Viola | Violonzello | e | Clavicembalo | di P. Aemiliano Rickert.

Recitativo, Aria; Einsprechung: Recitativo, Aria; Sohn & Vater: Recitativo; Vater: Aria; Sohn & Vater: Recitativo, Duetto; Sohn: Recitativo; Choro).

Zdali měl Rickert na klášter bližší osobní vazby, nelze potvrdit žádnými dostupnými prameny. Jeho jméno se v písemných dokumentech kláštera nevyskytuje, a nelze tedy ani potvrdit domněnku, že se v případě *Ztraceného syna* a *Te Deum* jedná o Rickertovy autografy.²² Objednávka oratoria na Velikonoce však musela být učiněna prostřednictvím matky představené M. Deodaty, bez jejíhož svolení v klášteře nemohlo dojít k žádnému rozhodnutí.²³ Souvislost Rickertových kompozic s dvojitým výročím v klášteře se v tomto kontextu jeví nasnadě, zejména pak dubnovým datem položení základního kamene konventu.²⁴

Marie Juliana a Septem BB. Patribus OSE: Operetto

Druhá profese matky M. Deodaty se konala 24. listopadu 1776. Slavnostní bohoslužbu s kázáním vedl P. Michael Krammer, působící tou dobou v kostele sv. Mikuláše na Malé Straně. Téhož dne zazněla v klášteře na oslavu matky gratulační kantáta na text exjezuity Rocha Elingera. Titulní strana prozrazuje, že hudbu k textu zkomponovala „jedna z dcer“ výše jmenované matky představené:

Operetto | Für das Jubel-Fest der Zweyten | feyerlichen Profession Unserer hertz- | liebsten Würdigen Mutter | Maria Deodata | á Praesentatione B: V: M: | á 5. Vocib: | Canto 1.º Kindliche Liebe. | Canto:^{do} Frühling. | Alto Sommer. | Canto 3.^{tio} Herbst. | Basso Winter. | Violinis Duobus. | Violonzello Solo. | Viola d'Amour. | Brazz: Duobus. | et | Organo. | Componirt Von Ihro Hochwürden, dem Hochwürdigen | in Gott geistl. und Hochgelehrten Herrn Pater Rochus | Elinger, Ex Jesuit und in daß 12.te Jahr Hoch meritirte | Beicht-Vatter. 1776. den 24. 9^{ber} | In die Music gesetzt Von einer auß Dero gesit. Töchtern. [olůvkem] M: J:²⁵

Libretista kantáty P. Rochus Elinger SJ se narodil 18. srpna 1717 ve Vídni.²⁶ Dne 20. října 1732 nastoupil na jezuitskou kolej v Jindřichově Hradci, kde byl přijat do řádu. Mluvil německy a tehdy „prostředně“ i česky. Noviciát strávil na koleji v Brně mezi lety 1733–1734. Následujícího roku se objevuje jako „scholasticus approbatus“ na pražské staroměstské koleji v Klementinu. Zde v letech 1735–1737 studoval na filozofické fakultě Karlo-Ferdinandovy univerzity logiku, fyziku a metafyziku. Roku 1738 byl převelen do Kladska, kde na místním gymnáziu vyučoval coby „magister“ do roku 1740. V roce 1741

22) Oba rukopisy jsou částečně psané stejnou rukou. Jedná se o opisovačský rukopis, který se objevuje ve sbírce alžbětinek pouze v těchto dvou případech a užívá taktéž rozdílné druhy papíru než u jiných hudebnin ve sbírce.

23) *Satzungen Und Aemter-Ordnung Der Schwestern Des Heiligen Elisabethiner Ordens, Welche Unter der Dritten Regel des Heiligen Seraphischen Vatters Francisci, Mit den Gewöhnlichen Drey Ordens-Gelübden verbunden, und unter der Clösterlichen Clausur, Auß Christlicher Liebe den Armen Krancken Außwarten. Mit Bewilligung und Gutheissen Hoher Obrigkeit* In Druck gegeben, Prag, durch Carl Johann Hraba 1725, s. 80.

24) Základní kámen byl položen 18. dubna 1726. Budova vznikla podle návrhu Kiliána Ignáce Dienzenhofera a dokončena byla 16. listopadu 1727.

25) CZ-Ppmb, sign. L A 104.

26) Ústav dějin UK a archiv UK: FECHTNEROVÁ, Anna: *Kartotéka členů Tovaryšstva Ježíšova české provincie 1556–1773* (lístkový katalog), Ústav dějin UK a archiv UK.

působil jako exhortátor studentů v profesním domě na Malé Straně v Praze a následující čtyři roky (1742–1746) studuje na staroměstské teologické fakultě. Poté byl vysvěcen na kněze a roku 1747 se objevuje v terciátu na jičínské koleji. Následně působil v Chebu jako exhortátor studentů a učil poetiku (1748), poté v Olomouci coby akademický kazatel, preses v semináři a konviktu (1749–1752), uváděn jako „pater quattuor votorum“ (1751). V Chomutově učil rétoriku, byl studentský katecheta a preses latinské kongregace (1753–1754), stejně tak jako v pražském profesním domě na Malé Straně (1755–1760). Více než desetiletí před zrušením jezuitského řádu působil na staroměstské koleji jako zpovědník, školní prefekt, katecheta, knihovník, historik domu, konzultor a již v té době jako zpovědník u alžbětinek.²⁷ Tím zůstal též po zrušení řádu a zdá se, že byl v této funkci dosti oblíben. V klášterních účtech je jeho jméno uváděno ještě v roce 1789.²⁸ Libreto ke gratulační kantátě z roku 1776 zůstává Elingerovým jediným dochovaným dílem.

Skladatelkou hudby ke kantátě byla s největší pravděpodobností řádová sestra Marie Juliana OSE. Tomu nasvědčuje několik skutečností: Na konci titulu je uvedeno, že hudbu složila jedna z dcer výše uvedené matky představené M. Deodaty. Později byly za tuto větu doplněny olůvkem iniciály „M. J.“ V roce 1776 pobývaly v konventu pouze tři sestry s těmito iniciálami: kuchařka Marie Josepha,²⁹ lékárnice Marie Johanna³⁰ a chorregentka Marie Juliana.³¹ Poslední z nich se zdá skladatelkou nejpravděpodobněji, uvážíme-li k tomu, že v roce 1776 měla minimálně osmnáct let praxe jako ředitelka místního kúru. V tomto případě není vyloučeno, že gratulační kantáta není jedinou skladbou, kterou M. Juliana složila, a dá se předpokládat, že se mezi anonymními hudebníky z kláštera nacházejí i jiné její kompozice. Bez dalších upřesňujících dokladů však bude obtížné určit které.

Marie Juliana a Septem BB. Patribus OSE se jeví jako jedna z nejpozoruhodnějších osobností hudebního života kláštera druhé poloviny 18. století. Podle vizitačních listin se narodila kolem roku 1719. Profesi vykonala v roce 1744 ve věku dvaceti pěti let. Na nejstarším dochovaném seznamu sester z roku 1758 je uvedena jako „Regenschorin“ ve věku třiceti osmi let a zároveň třináct let po řádové profesi.³² Podobným způsobem se M. Juliana jako „Regenschorin“ či „Chorregentin“ objevuje i v dalších listinách

27) Tamtéž.

28) NA Alžbětinky, sign. Alž 41: [*Kniha konventních účtů*] Convent Buch. | Worinnen Verzeichnet seynd, alle deß | Closters Außgaaben. | Deren | Wohl Ehrwürdig in Gott geistlichen | Jungfrauen Elisabethinerinen. | Unter der Dritten Regul deß | HI: Seraphischen Vatters Francisci. | In dem Closter der Schmerzhafften Mutter | Gottes, Auff der Königl: Neuen Statt | Prag. | Angefangen den 1. Januar: Anno Dni, | 1770. Kirchen Außgaaben 1789 (bez stránkování).

29) Národní archiv Praha, fond Archiv pražského arcibiskupství, Klášter alžbětinek na Novém Městě pražském 1761–1800, inv. č. 3719, sign. C 136/16, kart. 2200. (dále jen APA): Verzeichnuß Deren Closter-Frauen in dem Closter der | Schmerzhafften Mutter Gottes [1776]: „[No.] 8. | M: Iosepha á Nativitate Xti. | in 52. Jahr, | in 35. Jahr, | Kuchl-Meisterin.“

30) Tamtéž: „[No.] 10. | M: Iohanna á S: Cruce. | in 56. Jahr, | in 33. Jahr, | Apotheckerin.“

31) Tamtéž: „[No.] 21. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 56. Jahr. | in 31. Jahr | Reg: Chorin.“

32) APA viz pozn. 29: Verzeichnuß Deren Closter-Frauen in dem Closter der | Schmerzhafften Mutter Gottes [1758]: „No. 27. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 38. Jahre | in 13. Jahre | Regenschorin.“

následujících let: 1759,³³ 1762,³⁴ 1764,³⁵ 1765,³⁶ 1766,³⁷ 1767–1768,³⁸ 1769,³⁹ 1770,⁴⁰ 1776,⁴¹ 1778,⁴² 1781.⁴³

Dokladem dopadu josefínských liturgických reforem na hudební provoz v klášteře je seznam sester při vizitaci roku 1784. M. Juliana je zde po třiceti letech své chorregentské činnosti uvedena jako „Secretarin“.⁴⁴ O tři roky později jí byla její původní funkce opět navráćena,⁴⁵ což odpovídá též návratu k pravidelným výdajům za hudbu po dvouleté pauze od 1. května 1784, kdy nařizení nabylo platnosti.⁴⁶ Účty prokazují první výdaje po josefínských restrikcích v roce 1786 a posléze se zpravidelňují od roku 1788. Byť se hudební provoz nevrátil do své původní bohatosti (výdaje za hudbu nepřekračují roční částku deseti zlatých), navráćila se alespoň pravidelnost výdajů na světské hudebníky za nejdůležitější církevní svátky. V roce 1794 se M. Juliana objevuje jako „Regenschorin“ a „Secretarin“,⁴⁷ o čtyři roky později se v těchto funkcích objevuje naposledy ve věku sedmdesáti osmi let.⁴⁸ Tehdy

33) Tamtéž: Verzeichnuß (...) [1759]: „No. 27. M: Juliana á Septem BB: Patribus. | in 39. Jahre | in 14. Jahre | Regens-chorin.“

34) Tamtéž: Verzeichnuß deren Closter-Frauen in dem Closter der | Schmerzhaften Mutter Gottes, in: *Instrumentum Notariatus Super Electione Superioris Monialium Elisabethinarum Matris Elisabethae die 26. January anno 1762*: „No. 27. M: Iuliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 42. Jahr | in 17. Jahr | Reg: Chorin.“

35) Tamtéž: *Acta Visitationis Canonicae 1764 apud Virgines Moniales Elisabethinas Neo Pragae habitae*: „No. 26. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]: | in 44. Jahr. | in 19. Jahr | Reg: Chorin“.

36) Tamtéž: Verzeichnuß (...) [1765]: „No. 25. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]: | in 45. Jahr. | in 20. Jahr | Regens-Chorin.“

37) Tamtéž: Verzeichnuß (...) [1766]: „No. 22. M: Iuliana á Septem BB: Patribus. | in 46. Jahr. | in 21. Jahr | Reg: Chorin“.

38) Tamtéž: Verzeichnuß (...) [1767–1768]: „No. 21. M: Iuliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 48. Jahr. | in 23. Jahr | Regens-Chorin.“

39) Tamtéž: *Protocollum visitationis et electionis novae superiorissae apud monialis Elisabethinae Pragae di nova civitate anno 1769*: „N: 21. Maria Juliana a Septem SS: | Patribus Regens Chori, aet: 50. | ann: Profess: 25. ann. (...)“

40) Tamtéž: Verzeichnuß (...) [1770]: „No. 21. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 50. Jahr. | in 25. Jahr | Reg: Chorin.“

41) Tamtéž: Verzeichnuß (...) [1776]: „No. 21. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 56. Jahr. | in 31. Jahr | Reg: Chorin.“

42) Tamtéž: Verzeichnuß (...) [1778]: „No. 14. M: Iuliana a Septem BB: Patrib[us]. | in 58. Jahr. | in 33. Jahr | Regens Chorin.“

43) Tamtéž: Verzeichnuß (...) [1781]: „No. 15. M: Juliana á Sept: B: Patribus. | in 61. Jahr. | in 36. Jahr | Regens Chorin.“

44) Tamtéž: Verzeichnuß (...) [1784]: „No. 12. M: Juliana á 7. B. Patribus. | in 64. Jahr. | in 39. Jahr | Secretarin“

45) Tamtéž: Verzeichnuß deren Geistlichen Jungfrauen Elisabethine- | rin[n]en in der Königl: Neustadt Prag im Jahr 1787.

46) NA Alžbětinky, sign. Alž. 41: „Kirchen Außgaaben Im Jahr 1784. | (...) | denen Weltlichen *Musicanten* bis 1^a May | 6. [fl.]“

47) APA, kart. C 136/16: Verzeichnis der geistlichen Jungfrauen Elisabethinerinen in der Königl. Neustadt Prag. 1794: „No. 6. M: Juliana á Sept: B.B.^{tis} Patribus. | in 74. Jahr. | in 49. Jahr | R: Chorin et Secretar:“

48) Tamtéž: Verzeichnis der geistlichen Jungfrauen Elisabethinerinen in der Königlichen Neustadt Prag. 1798. den 10. April: „4. M. Juliana á 7ten BB^{tis} Patribus | [Alters] 78 jahr | [Profession] 53 Jahr | [und Ihres Amts] Reg. Chor: bei d. Schreiberei.“

jí vypomáhala ve funkci „Adjunctin bei der Music“ sestra M. Baptista a Cruore Christi OSE. Mezi lety 1798 a 1801 se seznamy sester nevyskytují a roku 1801 je uvedena v seznamu sester nová chorregentka M. Electa a SS. Trinitate OSE. Marie Juliana tedy musela zemřít v tomto tříletém období.

Obsazení kantáty čítá pět postav: „Kindliche Liebe“ (Canto Primo) a čtyři roční období „Frühling“ (Canto Secundo), „Sommer“ (Alto), „Herbst“ (Tenore) a „Winter“ (Basso). Doprovází

smyčkový soubor o dvojích houslích, viole, violoncellu a violonu s číslovaným continuovým partem Organo. Pro roli Canto Secundo – „Frühling“ – se instrumentace mění na dvě violy a violu d'amore místo houslí a violy, vstupní árie Altu – „Sommer“ – obsahuje part koncertantního violoncella místo obvyklých houslí. Až na violoncello se, bohužel, ostatní koncertantní party viol nedochovaly.

Continuový part *Violonzella* je na konci zápisu podepsán „Finis D: V: M: | Suchý | 24. Nove: | 776.“ Jde o Zikmunda Václava Josefa Suchého, kantora z Lužce nad Vltavou. Suchý neopsal part celý, pouze ho dokončil a lze se též domnívat, že se provedení kantáty zúčastnil osobně jako instrumentalista. Jeho jméno známe zejména z řady opisů hudebnin, kterých v hudební sbírce u pražských alžbětinek zanechal kolem sto osmdesáti. Co přivedlo Suchého ke spolupráci s alžbětinkami, se lze pouze domnívat na základě historického kontextu. Roku 1760 byl Lužec postižen ničivým požárem, při kterém lehla popelem většina místní zástavby kostel nevymáje. Suchý tehdy musel přijít o většinu svého majetku. Hledal jistě rozmanité možnosti přivýdělku včetně opisování a prodeje hudebnin. U alžbětinek lze nalézt jeho opisy datované již od roku 1762.⁴⁹ V roce 1764 je v klášterních účtech jmenovitě uveden nákup not od Suchého.⁵⁰ Je záhodno předeslat, že Suchého osobnost je důležitou postavou brixianského výzkumu, už jenom vzhledem k počtu jeho čtyřiceti dobových opisů, pořízených mezi lety 1760–1780.

Z partů je zřejmé, že se provedení *Operetta* nepřipravovalo jen jednou. Text „Kindliche Liebe“, v původní vrstvě přímo oslovující matku představenou M. Deodatu, je později

Hlavní nemocniční sál v nemocnici sv. Alžběty Na Slupi / Main hospital hall at Saint Elizabeth's Hospital at Na Slupi

Rytina v přílohách publikace / Engraving in appendices to the publication: SCHAEFFNER, Johann Andreas: *Geschichte des Ordens und der Heilanstalt der Elisabethiner-Klosterfrauen in Prag*, Fürsterzbischöfliche Buchdruckerei, Prag 1845

49) CZ-Pnm, sign. L B 24 (Brix: *Missa brevis*).

50) NA Alžbětinky, sign. Alž. 40: „Kirchen -Außgaaben vor daß Jahr Christi. 1768. | (...) | dem H: Sucha vor Notten | 2. [fl.] 16. [kr.]“

přepsán olůvkem na „M. Dominica“. Z toho vyplývá, že dílo bylo využito pro oslavu 50. výročí profese matky představené Marie Dominiky ad Ascensione Christi OSE v roce 1789. Není však jisté, zdali k repríze skutečně došlo, jelikož matka M. Dominika téhož roku zemřela a účty toho roku žádné zvláštní výdaje na profesi matky představené neuvádějí. To ovšem na druhou stranu nevylučuje možnost, že sestry provedly kantátu svépomocí. Instrumentář kláštera v té době odpovídal obsazení kompozice, včetně violy d'amore, pořízené podle účtů konventu v roce 1759.⁵¹ Z hudebnin i vizitačních protokolů vyplývá, že v klášteře působily sestry, které zpívaly basové zpěvní party,⁵² nic proto v tomto ohledu nebránilo, aby bývalo *Operetto* provedeno osazenstvem konventu uvnitř klauzury.

Jáchym Štěpanovský a alžbětinky

K výročí matčiny profese v roce 1776 přispěl svým dílem i skladatel a kantor Jáchym Štěpanovský. Jeho částečný autograf slavnostní mše⁵³ na titulní straně uvádí:

Missa Solemnis | Die Profess: Ven: Mter | M: Deodata. | a | 4 Vocib[us]. | Violinis 2b[us]. | Clarinis 2b[us]. | Obois 2b[us]. | et | Tympano. | con | Organo. | Del Sigl: Stiēpanowsky. Org: Budwiens: 1776. | die 24. 9ber.

Kompozice pochází z doby, kdy Štěpanovský působil jako varhaník v Českých Budějovicích (od roku 1758 do roku 1791, kdy převzal kapelnický post po zesnulém Vojtěchu Jírovcovi).⁵⁴ Že pěstoval s konventem dlouhodobé kontakty, svědčí řada dalších hudebnin, pravděpodobně též částečných autografů. Kromě slavnostních nešpor, které dedikoval klášteru v roce 1777,⁵⁵ jsou další z jeho autografů nedatované⁵⁶ a dva dobové opisy Štěpanovského kompozic pocházejí z opisovačského okruhu Z. V. Suchého.⁵⁷ Z partů je zřejmé, že se Štěpanovského skladby hrály: obsahují opravy chyb, poznámky („sehr schön!“)⁵⁸ a vyměněné či doplněné party.

51) NA Alžbětinky, sign. Alž 39: „Kirchen Außgaaben Vor daß Jahr Christi 1759. | (...) | Vor 1 Harffen und Viola d'amor zum Chor | 11. [fl.]“

52) Máme doložena dvě jména basistek: Přípis na basovém vokálním partu Wiesnerovy *Missa brevis* ze sedmdesátých let 18. století doslovně uvádí „*Beatissima Mater Chudoba Bassista* [!]“ (CZ-Ppmb, sign. L A 307) a v seznamech řádových sester je vedena sklepmistřyně ve výslužbě Marie Adalberta ab Assumptio B. V. M. (APA, kart. C 136/16: Verzeichnus Deren Closter-Frauen, in dem Closter der Schmerzhaftten Mutter Gottes [1776]). Není vyloučeno, že se jedná o tutéž osobu.

53) CZ-Ppmb, sign. L A 243.

54) Více o skladateli viz: NĚMEC, Ladislav: *Jáchym Štěpánovský (1738-1801), Missa Pastoritia in D*, bakalářská práce FFMU, Brno 2009.

55) CZ-Ppmb, sign. L A 149: *Vespere de Dominica Solenn: | a | 4 Vocib[us] | Violinis 2b[us] | Clarinis 2b[us] | et ([2DS:] Organo Tympani) | Organo. | Del Sigl:re Stiēpanowský. | Pro Choro V. V. Virginnum Elisabethin. | Neo Pragensi 1777.*

56) Jáchym Štěpanovský: *Psalmi residui pro toto Anno*, CZ-Ppmb, sign. L A 111. *Vespere Breves de Dominica*, CZ-Ppmb, sign. L A 137. *Vespere Breves de Dominica*, CZ-Ppmb, sign. L A 138. *Vespere Solennis de Dominica*, CZ-Ppmb, sign. L A 146. *Offertorium ex D. De Festo*, CZ-Pnm, sign. L C 312. *Vesperae Solennes*, CZ-Ppmb, sign. L B 32. *Vesperae Pastorales*, CZ-Ppmb, sign. L B 328. *Offertorium ex C*, CZ-Ppmb, sign. L A 58.

57) Jáchym Štěpanovský: *Vesperae Solennes*, CZ-Ppmb, sign. L B 32. Týž: *Vesperae Pastorales*, CZ-Pnm, sign. L B 328.

58) Přípis červeným pastelem na tit. straně *Vesperae Solennes*, CZ-Ppmb, sign. L B 32.

Závěr

Nabízí se otázka, do jaké míry byly podobné hudební aktivity v rámci života kláštera běžné a nakolik výjimečné. Účty konventu prozrazují, že celkový roční výdaj ke konci roku 1776 za světské hudebníky na velké církevní svátky byl 24 zlatých,⁵⁹ k tomu je ve zvláštních listopadových výdajích přidána událost druhé profese matky představené, za kterou dostali světští hudebníci dalších 11 zlatých.⁶⁰ Jelikož částka za církevní svátky se pohybuje v letech 1747–1784 v průměru kolem dvaceti až třiceti zlatek ročně (v některých letech, jako např. 1765 a 1766, dokonce přesahuje částku čtyřicet zlatek),⁶¹ lze soudit, že velkonoční oratoria či jiné produkce podobné Rickertovu *Ztracenému synu* nebyly v konventu předjosefínských let ničím zcela výjimečným.

Výjimečný nebyl ani přímý kontakt konventu se skladateli a hudebníky, kteří komponovali hudbu pro klášter nebo své skladby či opisy kláštera dedikovali: kromě výše uvedených to byli František Xaver Brixl, Antonín Syrůček, Johann Kayser, Jan Průcha, Josef Prokop a další.

Klášter alžbětinek je pro českou hudební historii významný zejména souvisle dochovaným souborem hudebnin z rozmezí let cca 1730–1920, sbírkou hudebních nástrojů z kůru, stejně jako souborem řádových písemností, které zasazují hudebniny a dochované hudební reálie do historických souvislostí. Takovýto soubor pramenů je v kontextu českých ženských řádů zcela ojedinělý: množství klášterů bylo zrušeno za Josefa II. a řada hudebních sbírek z předjosefínského období vzala za své nejen tehdy, ale i během devatenáctého století či během likvidace klášterů v polovině století dvacátého.⁶² Přesto je nutné připomenout, že řád alžbětinek jakožto řád charitativní hrál v hudebním životě podstatně vedlejší úlohu než řády jako voršilky nebo benediktinky. Pro zhodnocení hudební kultury pražských alžbětinek bude tedy třeba porovnat výsledky tohoto bádání⁶³ s dochovanými prameny jiných, zejména ženských řádů raného novověku, jejichž muzikologický výzkum je v českých zemích prozatím v počátcích.

59) NA Alžbětinky, sign. Alž 41: „Kirchen Außgaaben Vor daß Jahr Xti 1776. | (...) | denen Weltlichen Musicanten an diesen Tagen [= an Hohen festen H: Zeiten] | 24. [fl.]“

60) Tamtéž: „Bey der Würdigen Mutter anderten Profession | (...) | denen Accollitten und Weltl: Mußicanten | 12. [fl.] 42. [x.]“ NA Alžbětinky, sign. Alž 42: „Anno 1776. | 9br | An der Würdig Mutter anderten H: Professia | (...) | denen Weltl: Musicanten | 11. [fl.]“

61) NA Alžbětinky, sign. Alž 39: *Kirchen Außgaaben 1765–1766*.

62) K významu hudební sbírky od alžbětinek v kontextu Nového Města pražského viz: SLAVICKÝ, Tomáš: *Hudební život klášterů Nového Města pražského v letech 1680–1780*, in: Ivana Čornejová – Hedvika Kuchařová – Kateřina Valentová: *Locus pietatis et vitae*, Univerzita Karlova v Praze a Scriptorium, Praha 2008, s. 481–505.

63) Hudební kultura u pražských alžbětinek je tématem disertační práce autora této studie na Ústavu hudební vědy FFUK v Praze.

Musical Events at the Prague Convent of Elizabethan Nuns in 1776

JAKUB MICHL

In 1776, the convent of Elizabethan Nuns in Prague's New Town was commemorating the fiftieth anniversary of two events: the profession of the former Mother Superior M. Deodata a Presentatione B. V. Mariae OSE (née Anna Justina von Klausniz) and the laying of the foundation stone of the convent building. The celebrations of this dual anniversary were also reflected in the institution's musical life. There was a performance at the convent of a congratulatory cantata with a libretto by the ex-Jesuit Rochus Elinger, and music was composed for it by the local choirmaster M. Juliana a Septem BB. Patribus OSE. On Holy Saturday, there was a performance of the sepelcro *Der verlorne Sohn* (The Prodigal Son), composed by Emilián Rickert OCist. from the monastery in Zbraslav. That same year, Jáchym Štěpanovský, the cantor from České Budějovice, also dedicated his works to the Mother Superior.

Elizabethan Nuns – Prague – New Town – music of the religious orders – oratorio – congratulatory cantata – sepelcro – M. Juliana a Septem BB. Patribus OSE – M. Deodata a Presentatione B. V. Mariae OSE (Anna Justina von Klausniz) – Emilián Rickert OCist.

In Bohemia, the Order of Saint Elizabeth dates back to 1719. Although its activities were focused exclusively on operating hospitals and helping the needing, its legacy is important for Czech music history because of the significant quantity of preserved musical sources, including a relatively complete collection of music from the convent in Prague's New Town, containing a valuable set of repertoire predating the Josephinian reforms. This study offers a depiction of ceremonial events accompanied by music taking place at the convent 240 years ago in connection with the celebration of a double fiftieth anniversary: the profession of the former Mother Superior M. Deodata and the laying of the cornerstone of the convent building.¹

Marie Deodata a Presentatione B. V. Mariae OSE was the Mother Superior from 1769 until her death on 11 May 1778.² She was born in the Silesian town Kostomłoty (German: Kostenblut) to the family of the Freiherr von Klausnitz and was baptized as Anna Justina in ca. 1706. At the age of nineteen, she departed for Prague, where she devoted her life to

1) SCHAEFFNER, Johann Andreas: *Geschichte des Ordens und der Heilanstalt der Elisabethiner-Klosterfrauen in Prag*, Fürsterzbischöfliche Buchdruckerei, Prag 1845 (hereinafter SCHAEFFNER), p. 46.

2) SCHAEFFNER, p. 76.

the service of the needy at the Convent of the Order of St Elizabeth.³ On the Feast of the Presentation of the Blessed Virgin Mary on 21 November 1725, she put on the vestments of the order, and the year after that she made her profession.⁴ Within the society, she first performed various minor duties, eventually becoming the sacristan (Sakristanerin), house caretaker (Hausverwalterin),⁵ later procurator (Procuratorin 1758–1766), secretary (Discretin 1766), and finally vicar (Vicarin 1768).⁶ She became the Mother Superior at the age of 63. She was greatly admired in particular for her brave and determined attitude during the period of famine and hunger in 1770–1771.⁷

M. Deodata definitely had a very positive view of music. She funded the building of both organs at the church,⁸ and during her term of office, the growing quantity of musical activities there can be verified. In celebration of her second profession in 1776, there was a performance of a gratulatory cantata with a libretto by the former Jesuit Rochus Elinger SJ set to music by the nun and director of local church choir Maria Juliana, and the České Budějovice cantor Jáchym Štěpanovský dedicated a Solemn Mass to M. Deodata for her profession.⁹ That same year, there was a performance of the oratorio *Der verlorne Sohn* (The Prodigal Son) by the Cistercian Emilián Rickert OCist.

3) KRAMMER, Michael: *Rede von dem himmlischen Segen über das dreyfache Opfer der geistlichen Ordensgelübde da die hochwürdige ... Frau Maria Deodata a Praesentatione B. V. Mariae des Ordens der heil. Elisabeth unter der dritten Regel des seraphischen Vaters Francisci ... Oberinn, nach glücklich hinterlegten funfzig Jahren von der ersten feyerlichen Ordensprofession die zweyte ablegte*, Prag bey Felician Mangold und Sohn 1776 (hereinafter KRAMMER), pp. 9–10.

4) KRAMMER, p. 6.

5) Ibid, p. 11.

6) Ibid, p. 13.

7) SCHAEFFNER, p. 73.

8) The convent's accounts state amounts and some work both on the organ in the church and on the new positive organ in the Chapel of Saint Tekla, which M. Deodata paid for from her own funds: *CONVENTS Wirtschafts- und Tagliches Außgaab: Buch. So angefangen den 1ten Jenner Anno 1770*, Národní archiv Praha (National Archives in Prague), collection of the Elizabethan Nuns in Prague, collection no. 32 (hereinafter NA Alžbětinky), shelf mark Alž 42: "NB: den 19. May [1773] ist ein Neues Positiv in die S: Thecla Capell | auf gestellt worden. Der orgl Macher hat d. alte Positiv | Vor 30. fl. angenommen, 70. fl. am bahren Empfangen, also | Gekost 100. fl. der Staffirer 40. fl. der Bildhauer 16. fl. | so die Würdige Mutter Fr: M: Deodata Von ihren | Deposito bezahlet." Ibid: "Den 14. dito [May 1775] ist die Neue orgl auf den | Chor |: darzu die Pfeiffen von der alten | gekommen :| verfertight worden; dem | Orgl macher vor die Neue arbeit darbey 200. [fl.] | dem staffirer 90. [fl.] | Vor Bild hauer arbeit darbey 21. [fl.] | dem Schlosser 6. [fl.] | Facit 317. [fl.] | ([text pasted in and transcribed under the aforementioned information:] worden, der Orgel macher Bekommen 200. [fl.] | der staffirer 90. [fl.] | Welches Beyde die Frau Maria Deodata | alß unßer Hertzliebste Würdige Mutter | mit Ihren ersparten angebund gelden | bezahlt. ferners ist gekomen vor die | bild hauer Arbeit darauff 21. [fl.] | [new page:] So unßer Hertzliebste Würdige Mutter Mra | Deodata zu ein Geistl: angedencken von | ihren erfahrenen angebünd gelden bezahlt".

9) Convent of the Elizabethan Nuns, Na Slupi 448/6, Prague – New Town – Music Collection (hereinafter CZ-Ppmb), shelf mark L A 243.

In the 1950s, the music collection of Prague's Elizabethan Nuns was confiscated and held at the National Museum. Part of that collection became subject to restitution proceedings, and in 2016 it was returned from the NM-ČMH to the Na Slupi convent. According to the RISM catalogue, the siglum assigned to this musical material is CZ-Ppmb, and they are cited here using that siglum. The siglum CZ-Pnm has been assigned to the music that has remained at the NM-ČMH.

Emilián Rickert: *Der verlorne Sohn* (The Prodigal Son)

The convent of the Elizabethan Nuns began producing oratorios and passion plays no later than by the mid-eighteenth century. Preserved in the music collection are the anonymous *Oratorium passionis*¹⁰ dated 1754 and a copy of Zechner's *Oratorium De Passione Domini* made in 1762.¹¹

The performance of the oratorio *Der verlorne Sohn* by the Cistercian composer Emilián Rickert can also certainly be classified as part of this tradition. A libretto with the German text was printed for the occasion.¹² It would seem that the Prodigal Son was popular in 18th-century Prague as subject matter for composing oratorios.¹³

According to Dlabáč, Rickert was “ein Organist und Chorregens aus dem Zisterzienser Stift Königssaal unweit Prag, 1781–1784”.¹⁴ Dlabáč evidently knew of the printed libretto, because he lists this work in the entry with details from its title page. Because the Zbraslav monastery was closed in 1784 during the Josephinian reforms, the sources related to the Zbraslav monastery choir are also lost, and it will not be easy to find more detailed information about this person.¹⁵ A few of Rickert's other compositions have been preserved, such as, such as *VI Divertissement*, op. 1, issued in print in 1780,¹⁶ the aria *Quando saprai chi sono* from Metastasio's *Didone abbandonata*,¹⁷ the *Mass in C Major* in

10) CZ-Ppmb, shelf mark L A 22.

11) CZ-Ppmb, shelf mark L A 23.

12) CZ-Ppmb, shelf mark L A 103.

13) The oldest known performances are Sehling's oratorio at the Barnabites' monastery in Prague in 1739, an anonymous oratorio produced by the Brothers Hospitallers in 1742 and also by the Carmelites in the mid-eighteenth century, and in 1750 an oratorio by Carlo Francesco Caesarini at St Nicholas's Church in Prague's Lesser Town. *Filius prodigus* by František Xaver Brixi was also known beyond Prague. For more information, see KAMPER, Otakar: *Hudební Praha 18. věku* (Musical Prague of the 18th Century), Prague 1936, pp. 153–178, 243–253. FREEMANOVÁ, Michaela: *Oratorium v Czechach, na Morawach i v Morawskiej czesci Slaska w XVII-XLIX wieku*, in: *Wokalistika i pedagogika wokalna* (The Oratorio in Bohemia, Moravia, and the Moravian Part of Silesia in the 17th – 19th Centuries: Singing and Vocal Pedagogy), Volume IV, Wrocław 2005, pp. 219–228.

14) DLBACZ, Bohumír Jan: *Allgemeines historisches Künstler-Lexikon für Böhmen und zum Theil auch für Mähren und Schlesien*, Theil II, Prag 1815, s. 578.

15) Gracian Černušák states the same information carried over from Dlabáč, Trola, and Eitner; see: *Československý hudební slovník osob a institucí II* (Czechoslovak Musical Dictionary of People and Institutions II), ed. Gracian Černušák, Bohumír Štědroň, Zdenko Nováček, Prague 1965, p. 421: “Rickert Emilian, a composer in a holy order, a Cistercian in Zbraslav, where he was the organist and choirmaster (1781–84). Besides the published *VI Divertissement* op. 1 (trios 1780) mentioned by QL, the oratorio *Der verlorene Sohn* (1776) and 1 *Tedeum* (Trola for PHS II) have been preserved in Prague by the Elizabethan Nuns at the Na Slupi convent.”

16) Aemilius Rickert: *VI Divertissement*, op. 1, Hummel, Berlin 1780. Aemilius Rickert: [*Six divertimentos*] *Six Divertimenti a Duoi Violini e Basso*, da Emiliano Rickert, opera 1. The manuscript is dated 1789 and is kept at Murberget Länsmuseet Västernorrland, Härnösand (S-HÅ, no shelf mark), RISM ID no. 190007022.

17) Aemilius Rickert: *Quando saprai chi sono in A major*; Aria in A | â | Soprano Solo | Violino Primo et Secundo | Cornu Primo et Secundo | Viola è Basso | Del: Sig: Rickert, Katholisches Pfarramt, Bibliothek, Ebrach (D-EB, no shelf mark), RISM ID no. 450004112.

the Strahov collection,¹⁸ a number of instrumental sinfonias from the monastery in Osek,¹⁹ and a *Te Deum* at the convent of the Order of Saint Elizabeth.²⁰

From the title of the libretto, it is clear that Rickert's *Prodigal Son* was performed by the Holy Sepulcher at the New Town in the Elizabethan convent on Holy Saturday, 5 April 1776, so in this case the work could be described as a sepolcro:

Der | in Abgrund alles Elends | versenkte zum Vater zurück kehrende | verlorne Sohn, | in einem musicalischen Oratorio vorgestellt | bey dem heiligen Grabe unsers Herrn | in der Kirche | der wohlherwürdigen, geistlichen Jungfrauen | des heiligen Elisabethinerordens, unter der drit- | ten Regel St. Francisci Seraphici | in der königl. Neustadt Prag | bey Slupp den 5ten Aprilmonath 1776 um 4. Uhr. | Verfasset, und auch die Musik componiret, | von dem wohlehrwürdigen in Gott geistlichen und virtuososen | Herrn P. Aemiliano Rickert, | des jederzeit befreytten heiligen Cisterciensordens Professoren, in dem löbl. Stift, | und Kloster – Königssaal. | PRAG | gedruckt bey Sophia Johanna verwittweten Clauserinn, königl. Hofbuchdrucke- | rinn, durch Mathias Glaß, Factor.

The Lenten instrumentation also corresponds to Holy Saturday: two violins, two violas, cello, and harpsichord, i.e. instead of organ, and without wind instruments. (Another reason for the use of harpsichord instead of organ was practical: the lack of a mobile positive organ.) There are three characters: “Die göttliche Einsprechung” (Soprano), “Der verlorne Sohn” (Alto), and “Der Vater” (Tenor).²¹ The work's structure consists of a chain of recitatives and arias with a concluding chorus (Sohn: *Recitativo, Aria*; Einsprechung: *Recitativo, Aria*; Sohn & Vater: *Recitativo*; Vater: *Aria*; Sohn & Vater: *Recitativo, Duetto*; Sohn: *Recitativo*; Choro).

No available sources confirm whether Rickert had any closer personal ties to the convent. His name does not appear in the convent's written documents, so even the conjecture that autograph manuscripts are involved cannot be proven in the case of the *Prodigal Son* and the *Te Deum*.²² The oratorio for Easter, however, must have been commissioned through the Mother Superior M. Deodata; no such decision could have been made at the convent without her permission.²³ In this context, the connection between Rickert's compositions

18) Aemilius Rickert: [*Mass in C Major*] Sacrum in C | a | IV. Vocibus, | Violinis II^{bus}, | Obois II, | Clarinis II^{bus}, | Altoviola | con | Organo. | Labore Pat: Aemiliani Rickert. Copy of Cajetan Joannes Siegl, held in Prague at the Národní muzeum – České muzeum hudby (National Museum – Czech Museum of Music, hereinafter CZ-Pnm), shelf mark XLVI F 73, RISM ID no. 550040769.

19) CZ-Pnm, shelf mark XXXII A 355, 356, 365, 366, 367, 368, 369, 425, 426, 427, 431, 432, 433, 487, 488, 489, 490.

20) CZ-Ppmb, shelf mark L B 17.

21) The title of the cover of the musical parts is found under the same shelf mark: Oratorium | a | Soprano, Alto, Tenore | Due Violini | Due Viola | Violonzello | e | Clavicembalo | di P. Aemiliano Rickert.

22) Both manuscripts are partially written in the same hand. The handwriting is that of a copyist, and it appears in the collection of the Order of Saint Elizabeth only in these two cases; the type of paper also differs from that used for the other music in the collection.

23) *Satzungen Und Aemter-Ordnung Der Schwestern Des Heiligen Elisabethiner Ordens, Welche Unter der Dritten Regel des Heiligen Seraphischen Vatters Francisci, Mit den Gewöhnlichen Drey Ordens-Gelübden*

and the double anniversary at the convent is obvious, especially with the April date of the laying of the convent's cornerstone.²⁴

Marie Juliana a Septem BB. Patribus OSE: *Operetto*

The second profession of Mother M. Deodata took place on 24 November 1776. Father Michael Krammer, then serving at the Church of Saint Nicholas in Prague's Lesser Town, led the solemn worship service and preached the homily. A congratulatory cantata to a text by the ex-Jesuit Rochus Elinger was heard at the convent on the very same day at a celebration for the Mother Superior. The title page reveals that the music for the text was composed by "one of the daughters" of the aforementioned Mother Superior:

Operetto | Für das Jubel-Fest der Zweyten | feyerlichen Profession Unserer hertz- | liebsten Würdigen Mutter | Maria Deodata | á Praesentatione B: V: M: | á 5. Vocib: | Canto 1.º Kindliche Liebe. | Canto:ºº Frühling. | Alto Sommer. | Canto 3.ºº Herbst. | Basso Winter. | Violinis Duobus. | Violonzello Solo. | Viola d'Amour. | Brazz: Duobus. | et | Organo. | Componirt Von Ihro Hochwürden, dem Hochwürdigem | in Gott geistl. und Hochgelehrten Herrn Pater Rochus | Elinger, Ex Jesuit und in daß 12.te Jahr Hoch meritirte | Beicht-Vatter. 1776. den 24. 9^{ber} | In die Music gesetzt Von einer auß Dero gesit. Töchtern. [in lead pencil] M: J.²⁵

The author of the cantata's libretto, Father Rochus Elinger SJ, was born on 18 August 1717 in Vienna.²⁶ On 20 October 1732 he entered the Jesuit college in Jindřichův Hradec, where he was received into the order. He spoke German, and at the time his Czech was "average". He spent his novitiate at the college in Brno between 1733 and 1734. The following year, he appears as a "scholasticus approbatus" at the Klementinum, the Jesuit college in Prague's Old Town. There from 1735 to 1737, he studied logic, physics, and metaphysics at the Faculty of Liberal Arts of the Charles-Ferdinand University. In 1738 he was transferred to Kladsko, where he taught as a "magister" at the local grammar school until 1740. In 1741 he worked as a preacher for the students at the House for the Professed in Prague's Lesser Town, then for the next four years (1742–1746) he studied at the Faculty of Theology in the Old Town. Thereafter, he was ordained as a priest, and in 1747 he appears in the Tertianship at the college in Jičín. Subsequently, he worked in Cheb as an "exhortator" of students and taught poetics (1748), then in Olomouc as an academic preacher, "preses" and the seminary and boarding school (1749–1752), listed as "pater quattuor votorum" (1751). In Chomutov he taught rhetoric, served as

verbunden, und unter der Clösterlichen Clausur, Auß Christlicher Liebe den Armen Krancken Außwarten. Mit Bewilligung und Gutheissen Hoher Obrigkeit In Druck gegeben, Prag, durch Carl Johann Hraba 1725, p. 80.

24) The cornerstone was laid on 18 April 1726. The building was designed by Kilián Ignác Dienzenhofer, and construction was completed on 16 November 1727.

25) CZ-Ppmb, shelf mark L A 104.

26) Ústav dějin UK a archiv UK (Institute of the History and Archive of Charles University): FECHTNEROVÁ, Anna: *Kartotéka členů Tovaryšstva Ježíšova české provincie 1556–1773* (Card Catalogue of the Members of the Society of Jesus in the Province of Bohemia, 1556–1773), Ústav dějin UK a archiv UK (Institute of the History and Archive of Charles University).

the catechist for the students, and “preses” of the Latin congregation (1753–1754) as well as at the House for the Professed in Prague’s Lesser Town (1755–1760). More than a decade before the abolishing of the Jesuit order, he was serving at the college in the Old Town as a confessor, school prefect, catechist, librarian, house historian, and “consultor”, and by then he was already the confessor for the Elizabethan Nuns.²⁷ He stayed there as the confessor after the abolition of the Jesuit order, and it seems that he was quite popular in that position. His name still appears in the convent’s accounts in 1789.²⁸ The libretto for the 1776 congratulatory cantata remains Elinger’s only preserved work.

In all likelihood, the composer of the music for the cantata was the nun Sister Marie Juliana OSE. Several facts indicate this: It is stated at the end of the title that the music was composed by one of the daughters of the aforementioned Mother Superior M. Deodata. Later, the initials “M. J.” were added in lead pencil after this sentence. In 1776, there were only three nuns at the convent with those initials: the cook Marie Josepha,²⁹ the apothecary Marie Johanna,³⁰ and the church music director Marie Juliana.³¹ The last of them would seem the most likely to have been the composer, when we take into consideration that by 1776 she had at least eighteen years of experience directing the music at the local church. In that case, the possibility cannot be ruled out that the congratulatory cantata is not the only work that M. Juliana composed, and it can be expected that more compositions by her can be found among the anonymous pieces of music from the convent. Without documentation providing more details, however, it will be difficult to identify which are hers.

Marie Juliana a Septem BB. Patribus OSE appears to have been one of the most noteworthy figures in the convent’s musical life in the latter half of the eighteenth century. According to the visitation records, she was born in 1719. She made her profession in 1744 at the age of twenty-five. In the oldest preserved list of nuns from 1758, she is listed as “Regens-chorin” at the age of thirty-eight, thirteen years after her profession with the order.³² M. Juliana appears similarly as “Regenschorin” or “Chorregentin” in

27) Ibid.

28) NA Alžbětinky, shelf mark Alž 41: [*Book of the Convent’s Accounts*] Convent Buch. | Worinnen Verzeichnet seynd, alle deß | Closters Außgaaben. | Deren | Wohl Ehrwürdig in Gott geistlichen | Jungfrauen Elisabethinerinen. | Unter der Dritten Regul deß | Hl: Seraphischen Vatters Francisci. | In dem Closter der Schmerzhafften Mutter Gottes, Auff der Königl: Neuen Statt | Prag. | Angefangen den 1. Januar: Anno Dni, | 1770. Kirchen Außgaaben 1789 (no page numbering).

29) National Archives, Prague, collection of the Archives of the Prague Archdiocese, Convent of the Elizabethan Nuns in Prague’s New Town, 1761–1800, inv. no. 3719, shelf mark C 136/16, carton 2200. (hereinafter APA): Verzeichnuß Deren Closter-Frauen in dem Closter der | Schmerzhafften Mutter Gottes [1776]: “[No.] 8. | M: Iosepha á Nativitate Xti. | in 52. Jahr, | in 35. Jahr, | Kuchl-Meisterin.”

30) Ibid: “[No.] 10. | M: Iohanna á S: Cruce. | in 56. Jahr, | in 33. Jahr, | Apotheckerin.”

31) Ibid: “[No.] 21. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 56. Jahr. | in 31. Jahr | Reg: Chorin.”

32) APA; see footnote no. 29: Verzeichnuß Deren Closter-Frauen in dem Closter der | Schmerzhafften Mutter Gottes [1758]: “No. 27. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 38. Jahre | in 13. Jahre | Regens-chorin.”

other documents from the following years: 1759,³³ 1762,³⁴ 1764,³⁵ 1765,³⁶ 1766,³⁷ 1767–1768,³⁸ 1769,³⁹ 1770,⁴⁰ 1776,⁴¹ 1778,⁴² and 1781.⁴³

The impact of the Josephinian liturgical reforms on musical activity at the convent is documented by the list of nuns at the visitation in 1784. M. Juliana, after having been the church music director for thirty years, is listed there as the “Secretarin”.⁴⁴ Three years later, her original position was restored,⁴⁵ which would also correspond to a return to regular expenditures for music after a two-year break beginning on 1 May 1784, when the directive took effect.⁴⁶ The accounts show the first expenditures after the Josephinian restrictions in 1786, and they eventually became regular from 1788. Although the musical activity was less lavish than it had been beforehand (expenditures on music did not exceed twenty gulden per year), regular expenditures were resumed at least to pay secular musicians for the most important liturgical holidays. In 1794 M. Juliana appears at the “Regenschorin” and “Secretarin”,⁴⁷ and four years later she appears in those positions for the last time at the age of 78.⁴⁸ By then she was being assisted by the “Adjunctin bei der

- 33)** Ibid: Verzeichnuß (...) [1759]: “No. 27. M: Juliana á Septem BB: Patribus. | in 39. Jahre | in 14. Jahre | Regens-chorin.”
- 34)** Ibid: Verzeichnuß deren Closter-Frauen in dem Closter der | Schmerzhaften Mutter Gottes, in: *Instrumentum Notariatus Super Electione Superioris Monialium Elisabethinarum Matris Elisabethae die 26. January anno 1762*: “No. 27. M: Iuliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 42. Jahr | in 17. Jahr | Reg: Chorin.”
- 35)** Ibid: *Acta Visitationis Canonicae 1764 apud Virgines Moniales Elisabethinas Neo Pragae habitae*: “No. 26. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]: | in 44. Jahr. | in 19. Jahr | Reg: Chorin”.
- 36)** Ibid: Verzeichnuß (...) [1765]: “No. 25. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]: | in 45. Jahr. | in 20. Jahr | Regens-Chorin.”
- 37)** Ibid: Verzeichnuß (...) [1766]: “No. 22. M: Iuliana á Septem BB: Patribus. | in 46. Jahr. | in 21. Jahr | Reg: Chorin.”
- 38)** Ibid: Verzeichnuß (...) [1767–1768]: “No. 21. M: Iuliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 48. Jahr. | in 23. Jahr | Regens-Chorin.”
- 39)** Ibid: *Protocollum visitationis et electionis novae superiorissae apud monialis Elisabethinae Pragae di nova civitate anno 1762*: “N: 21. Maria Juliana a Septem SS: | Patribus Regens Chori, aet: 50. | ann: Profess: 25. ann. (...)”
- 40)** Ibid: Verzeichnuß (...) [1770]: “No. 21. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 50. Jahr. | in 25. Jahr | Reg: Chorin.”
- 41)** Ibid: Verzeichnuß (...) [1776]: “No. 21. M: Juliana á Septem BB: Patrib[us]. | in 56. Jahr. | in 31. Jahr | Reg: Chorin.”
- 42)** Ibid: Verzeichnuß (...) [1778]: “No. 14. M: Iuliana a Septem BB: Patrib[us]. | in 58. Jahr. | in 33. Jahr | Regens Chorin.”
- 43)** Ibid: Verzeichnuß (...) [1781]: “No. 15. M: Juliana á Sept: B: Patribus. | in 61. Jahr. | in 36. Jahr | Regens Chorin.”
- 44)** Ibid: Verzeichnuß (...) [1784]: “No. 12. M: Juliana á 7. B. Patribus. | in 64. Jahr. | in 39. Jahr | Secretarin”
- 45)** Ibid: Verzeichnuß deren Geistlichen Jungfrauen Elisabethine- | rin[n]en in der König: Neustadt Prag im Jahr 1787.”
- 46)** NA Alžbětinky, shelf mark Alž. 41: “Kirchen Außgaaben Im Jahr 1784. | (...) | denen Weltlichen *Musicanten* bis 1^a May | 6. [fl.]”
- 47)** APA, carton C 136/16: Verzeichnus der geistlichen Jungfrauen Elisabethinerinen in der Königl. Neustadt Prag. 1794: “No. 6. M: Juliana á Sept: B.B.¹⁵ Patribus. | in 74. Jahr. | in 49. Jahr | R: Chorin et Secretar:”
- 48)** Ibid: Verzeichnus der geistlichen Jungfrauen Elisabethinerinen in der Königlichen Neustadt Prag. 1798. den

Music”, Sister Baptista a Cruore Christi OSE. Between 1798 and 1801, no lists of nuns appear, and in 1801 Mother Electa a SS. Trinitate OSE appears on the list as the new church music director. Marie Juliana must have died during that three-year period.

The cast of the cantata has five characters: “Kindliche Liebe” (Canto Primo) and the four seasons – “Frühling” (Canto Secundo), “Sommer” (Alto), “Herbst” (Tenore), and “Winter” (Basso). The accompaniment consists of a string ensemble with two violins, viola, cello, and bass with a figured bass Organo part. For the role Canto Secundo – “Frühling” – the instrumentation is changed to two violas and viola d’amore instead of violins and viola, and the initial aria for Alto – “Sommer” – contains a concertante cello part instead of the usual violins. Unfortunately, except for cello, the other viola concertante parts have not been preserved.

The continuo part for *Violonzello* is signed at the end: “Finis D: V: M: | Suchý | 24. Nove: | 776.” This refers to Zikmund Václav Josef Suchý, a cantor from Lužec nad Vltavou. Suchý did not copy out the whole part, but merely completed it, and it can be assumed that he took part personally in the performance of the cantata as an instrumentalist. His name is familiar to us in particular because of the many copies of music, of which he left ca. 180 in the music collection of the Elizabethan Nuns in Prague. One can only speculate about what led Suchý to collaboration with these nuns on the basis of historical context. In 1760, a destructive fire in Lužec reduced most of the buildings there to ashes, including the church. At the time, Suchý must have lost most of his possessions. He would certainly have been looking for other ways to earn extra money, including the copying and sale of musical performance materials. Copies of his can be found with the Elizabethan Nuns that are dated as far back as 1762.⁴⁹ In 1764, the purchase of performance materials from Suchý is explicitly listed in the convent’s accounts.⁵⁰ It should be mentioned that Suchý is an important figure in research on Brixí, if only because of his forty period copies made between 1760 and 1780.

From the parts, it is clear that performances of *Operetto* were prepared more than once. The text “Kindliche Liebe”, directly addressing the Mother Superior M. Deodata in the original layer, is later rewritten in lead pencil as “M. Dominica”. It follows from this that the work was used for the celebration of the fiftieth anniversary of the profession of the Mother Superior Marie Dominica ad Ascensione Christi OSE in 1789. It is not, however, certain whether the reprise actually took place, because Mother M. Dominica died that same year, and the accounts for that year do not indicate any special expenditures for the profession of the Mother Superior. On the other hand, the possibility cannot be ruled out that the nuns performed the cantata with their own forces. At the time, the instruments at the convent corresponded to the forces required for the composition, including a viola d’amore acquired in 1759 according to the convent’s accounts.⁵¹ From the musical performance materials

10. Aprill: “4. M. Juliana á 7ten BB^{is} Patribus | [Alters] 78 Jahr | [Profession] 53 Jahr | [und Ihres Amts] Reg. Chor: bei d. Schreiberei.”

49) CZ-Pnm, shelf mark L B 24 (Brixí: *Missa brevis*).

50) NA Alžbětinky, shelf mark Alž. 40: “Kirchen -Außgaaben vor daß Jahr Christi. 1768. | (...) | dem H: Sucha vor Notten | 2. [fl.] 16. [kr.]”

51) NA Alžbětinky, shelf mark Alž 39: “Kirchen Außgaaben Vor daß Jahr Christi 1759. | (...) | Vor 1 Harffen und

and the visitation records, it can be seen that there were nuns at the convent who sang bass vocal parts,⁵² so nothing in this respect would have prevented a performance of *Operetto* by the convent's own forces within their enclosure.

Jáchym Štěpanovský and the Elizabethan Nuns

The composer and cantor Jáchym Štěpanovský also made a contribution to the anniversary of the Mother Superior's profession in 1776. The title page of his partial autograph manuscript of the Solemn Mass⁵³ reads as follows:

Missa Solemnis | Die Profess: Ven: Mter | M: Deodata. | a | 4 Vocib[us]. | Violinis 2b[us]. | Clarinis 2b[us]. | Obois 2b[us]. | et | Tympano. | con | Organo. | Del Sigl: Stiepanowsky. Org: Budwiens: 1776. | die 24. 9ber.

The composition dates from the period when Štěpanovský was working as an organist in České Budějovice (from 1758 to 1791, when he took over the post of choirmaster after the death of Vojtěch Jírovec).⁵⁴ A number of other pieces of music, also probably at least partially autograph manuscripts, indicate that he was nurturing long-term contacts with the convent. Apart from the ceremonial Vespers, which he dedicated to the convent in 1777,⁵⁵ his other autograph manuscripts are undated,⁵⁶ and two period copies of works by Štěpanovský come from Z. V. Suchý's circle of copyists.⁵⁷ From the parts, it is clear that Štěpanovský's compositions were played: the parts contain corrections of errors, comments ("sehr schön!"),⁵⁸ and exchanged or supplemented parts.

Conclusion

One wonders about the extent to which similar musical activities were routine within the context of life at the convent, and to what extent they were exceptional. The

Viola d'amor zum Chor | 11. [fl.]”

52) We have documentation of the names of two female bass singers: An inscription on a bass vocal part for Wiesner's *Missa brevis* from the 1770s literally says: “*Beatissima Mater Chudoba Bassista [!]*” (CZ-Ppmb, shelf mark L A 307), and a retired cellar mistress named Marie Adalberta ab Assumptio B. V. M. appears in the list of nuns of the order (APA, carton C 136/16: Verzeichnus Deren Closter-Frauen, in dem Closter der Schmerzhaftten Mutter Gottes [1776].) The possibility cannot be excluded that this is the same person.

53) CZ-Ppmb, shelf mark L A 243.

54) For more information about the composer, see: NĚMEC, Ladislav: *Jáchym Štěpánovský (1738-1801), Missa Pastoritia in D*, bachelor's thesis, Masaryk University Faculty of Arts, Brno 2009.

55) CZ-Ppmb, shelf mark L A 149: *Vespere de Dominica Solenn: | a | 4 Vocib[us] | Violinis 2b[us] | Clarinis 2b[us] | et ([2DS:] Organo Tympani) | Organo. | Del Sigl:re Stiepanowský. | Pro Choro V. V. Virginnum Elisabethin. | Neo Pragensi 1777.*

56) Jáchym Štěpanovský: *Psalmi residui pro toto Anno*, CZ-Ppmb, shelf mark L A 111. *Vespere Breves de Dominica*, CZ-Ppmb, shelf mark L A 137. *Vespere Breves de Dominica*, CZ-Ppmb, shelf mark L A 138. *Vespere Solennis de Dominica*, CZ-Ppmb, shelf mark L A 146. *Offertorium ex D. De Festo*, CZ-Pnm, shelf mark L C 312. *Vesperae Solennes*, CZ-Ppmb, shelf mark L B 32. *Vesperae Pastorales*, CZ-Ppmb, shelf mark L B 328. *Offertorium ex C*, CZ-Ppmb, shelf mark L A 58.

57) Jáchym Štěpanovský: *Vesperae Solennes*, CZ-Ppmb, shelf mark L B 32. Jáchym Štěpanovský: *Vesperae Pastorales*, CZ-Pnm, shelf mark L B 328.

58) Inscription in red crayon on the title page *Vesperae Solennes*, CZ-Ppmb, shelf mark L B 32.

convent's accounts reveal that as of the end of 1776, the total annual expenditures for secular musicians for major church holidays was 24 gulden,⁵⁹ and in addition, there were special expenditures in November on the occasion of the second profession of the Mother Superior, for which the secular musicians received another 11 gulden.⁶⁰ Because the amount paid for church holidays during the immediately previous and subsequent years varied between 1747–1784 at around twenty to thirty gulden per year (in some years, e.g. 1765 and 1766, the amount was even in excess of forty gulden),⁶¹ one may deduce that Easter oratorios or other productions similar to Rickert's *Prodigal Son* were by no means all that exceptional during the years before the Josephinian reforms.

There was likewise nothing exceptional about the convent's direct contact with composers and musicians who wrote music for the convent or dedicated their works or copies of their works to the convent. In addition to those already mentioned, this was done by the František Xaver Brixl, Antonín Syrůček, Johann Kayser, Jan Průcha, and Josef Prokop, among others.

For Czech music history, the Convent of Elizabethan Nuns is especially important for its systematically preserved set of musical materials from the period between ca. 1730 and 1920, the collection of musical instruments from the choir loft, and the order's set of written documentation, which places the sheet music and preserved instruments in their historical context. In the context of the orders of Bohemian nuns, such a set of sources is quite unique: many monasteries were closed under Emperor Joseph II, and a number of collections of music from the pre-Josephinian period disappeared not only at that time, but also during the nineteenth century or during the liquidation of monasteries in the middle of the twentieth century.⁶² Nonetheless, it should be remembered that as a charitable order, the Elizabethan Nuns played a much more secondary role in musical life in comparison with such orders as the Ursuline or Benedictine Nuns. For an evaluation of the musical culture of the Elizabethan Nuns, it will then be necessary to compare the findings of this research⁶³ with sources preserved from other orders, and especially from orders of nuns of the early modern era. Musicological research on this subject in the Czech Lands is still just beginning.

59) NA Alžbětinky, shelf mark Alž 41: "Kirchen Außgaaben Vor daß Jahr Xti 1776. | (...) | denen Weltlichen Musicanten an diesen Tagen [= an Hohen festen H: Zeiten] | 24. [fl.]"

60) Ibid: "Bey der Würdigen Mutter anderten Profession | (...) | denen Accollitten und Weltl: Muſicanten | 12. [fl.] 42. [x.]" NA Alžbětinky, shelf mark Alž 42: "Anno 1776. | 9br | An der Würdig Mutter anderten H: Professia | (...) | denen Weltl: Musicanten | 11. [fl.]"

61) NA Alžbětinky, shelf mark Alž 39: *Kirchen Außgaaben 1765–1766*.

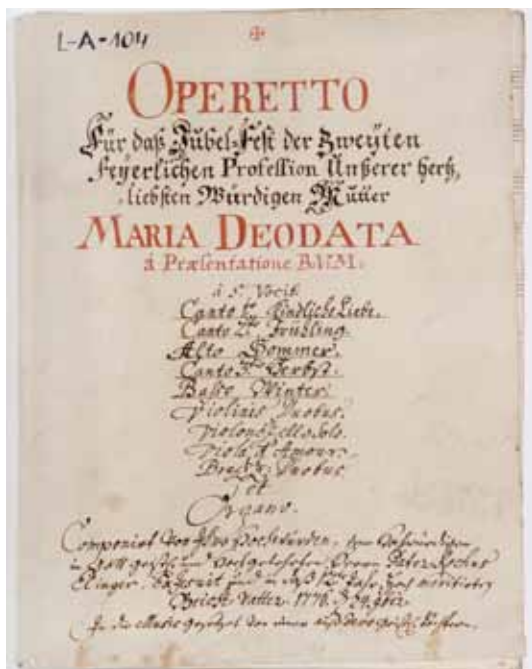
62) Concerning the importance of the music collection from the Elizabethan Nuns in the context of Prague's New Town, see: SLAVICKÝ, Tomáš: *Hudební život klášterů Nového Města pražského v letech 1680–1780* (Musical Life in the Monasteries of Prague's New Town between 1680 and 1780), in: Ivana Čornejová – Hedvika Kuchařová – Kateřina Valentová: *Locus pietatis et vitae*, Charles University in Prague and Scriptorium, Prague 2008, pp. 481–505.

63) The musical culture of the Elizabethan Nuns in Prague is the topic of the dissertation by the author of this study at the Institute of Musicology of the Charles University Faculty of Arts in Prague.

Hlasová kniha – sopránový hlas z graduálu, vyobrazení svatě Alžběty, fol. 1^v, 1736 / Part book – soprano part from a gradual, depiction of Saint Elizabeth, fol. 1^v, 1736

Národní knihovna České republiky, sign. 59 R 5004 / National Library of the Czech Republic, shelf mark 59 R 5004

Marie Juliana a Septem BB. Patribus OSE: Operetto für das Jubel-Fest ... de Profession Unserer ... Mutter Maria Deodata ...

Titulní strana, rukopis, 1776 / Title page, manuscript, 1776
 Klášter alžbětinek, Na Slupi 448/6, Praha-Nové Město – Hudební sbírka, / Convent of the Sisters of Saint Elizabeth, Na Slupi 448/6, Prague – New Town, Music Collection
 Cz-Ppmb L A 104

Michael Krammer: Rede von dem himmlischen Segen über das dreyfache Opfer ...

titulní list a začátek slavnostního kázání k 50. výročí profese M. Marie Deodaty OSE / title page and beginning of the ceremonial sermon for the 50th anniversary of the profession of M. Marie Deodata OSE
 Prag bey Felician Mangold und Sohn 1776
 Knihovna Královské kanonie premonstrátů na Strahově, sign. HC I 23/54 / Library of the Royal Canonry of Premonstratensians at Strahov, shelf mark HC I 23/54

